

Kemikaliekontrollen i 1944.

Af J. L. Schnicker.

Kontrollen har i 1944 beskæftiget sig med:

Kontrol med Overholdelse af Lov af 23. Marts 1932 om Midler til Bekæmpelse af Plantesygdomme m. m., som ændret 22. December 1939.

Kontrol med Overholdelse af Indenrigsministeriets Bekendtgørelse af 28. Februar 1931 om Gifte, der anvendes til Bekæmpelse af Plantesygdomme m. m.

Tilsyn med de Lagre af Kemikalier til Bekæmpelse af Plantesygdomme m. m., som Staten i Henhold til Lov af 12. April 1938 har indkøbt og oplagret hos forskellige Firmaer.

Frivillig Forhaandskontrol med Midler til Bekæmpelse af Plantesygdomme m. m., som Fabrikanter eller Importører har ønsket analyseret, inden Midlerne gik ud i Handelen.

Undersøgelse af Afsvampningsmaskiners Dosering af de kvik-sølvholdige Afsvampningsmidler.

Bekæmpelsesmiddeloven.

Der er i 1944 kontrolleret 340 Prøver, som dels er indkøbt i Detailhandelen, dels er udtaget af Lagerbeholdning hos Fabrikant eller Grosserer og dels er tilsendt Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur til Atprøvning.

Af de forskellige Slags Kemikalier og Præparater er der undersøgt et forskelligt Antal Mærker:

Frugtrækarbolineer 7.

Nikotinpræparater 9.

Tobaksaffald 6.

Nikotinrygestrimler 3.

Blyarsenat 3.

Calciumarsenat 8.

Bordeauxpuddere, Kartoffelpuddere o. lign. 7.

Cyanpræparater 2.

Svovlpræparater 11.

Kobberkalk 6.

Afsvampningsmidler 19.

Svovlkalk 21.

Dinitroortokresolholdige Præparater 8.

Endvidere enkelte Prøver Blaasten, Kvassia og Paradiklorbenzol.

Paa Pakningerne af et Firmas Tobaksaffald til Fremstilling af Sprøjtevædske stod angivet, at Pakningens Indhold ved Anvendelse i 15 l Vand gav en Opløsning paa ca. 0.9 pM. For at dette skulde være rigtigt, maatte Pakningerne indeholde mindst 13.5 g Nikotin. Ved Analyse af 6 Pakninger viste Indholdet sig at være 1.58 — 2.35 — 2.63 — 3.04 — 3.06 og 4.35 g. Nikotinindholdet laa saaledes meget langt under den angivne Mængde, og Præparatet var tillige af stærkt varierende Sammensætning. Firmaet blev anmeldt og oplyste, at Fejlen dels skyldtes Fejlhøring ved telefonisk Modtagelse af en Analyse foretaget paa det først modtagne Parti, dels at Firmaet ikke havde regnet med, at der kunde være store Variationer i forskellige Partier Tobaksaffald. Paa Grund af Begivenhederne den 19. Sept. er Sagen ikke afsluttet.

En Frøforsyning havde faaet Tilbud paa Tobaksaffald, som angaves at indeholde 1 pCt. Nikotin. Frøforsyningen anmodede Kontrollen om at analysere en modtaget Prøve, som viste sig kun at indeholde 0.48 pCt.

De øvrige af Kontrollen analyserede Prøver Tobaksaffald svarede til Angivelserne paa Pakningerne.

Et Svovlpræparat, som angaves at indeholde 35 pCt. Svovl, indeholdt kun 27.2—29.7 pCt. Præparatets Fyldstof var stærkt hygroskopisk, saaledes at Præparatet tiltrods for, at det var emballeret i Blikemballage, havde suget Fugtighed til sig. Firmaet, som blev gjort opmærksom paa Forholdet, ændrede Analysen paa Restpartiet til 28 pCt. og vilde iøvrigt overveje at lade Præparatet udgaa af Handelen.

En Materialist, som havde Amtets Tilladelse til Udvejning af Gifte, og som havde faaet godkendt Brugsanvisning af Indenrigsministeriet til Blyarsenat, forhandlede Calciumarsenat, som han forsynede med de godkendte Brugsanvisninger til Blyarsenat, idet han hævdede, at han ved Udleveringen gjorde Kun-

derne opmærksomme paa, at Indholdet ikke var Blyarsenat men Calciumarsenat. Noget »Blyarsenat«, som en anden Købmand laa inde med, og som var købt hos Materialisten, var ligeledes Calciumarsenat, hvilket Købmanden ikke kendte noget til. Den Sag, som blev rejst mod Materialisten for Overtrædelse af Bekæmpelsesmiddeloven og Giftloven, blev ikke afsluttet inden den 19. Sept.

I Handelen forefandtes et Præparat til Konservering af Kartofler, som ikke var anmeldt til Kontrollen, og som ikke var forsynet med Analyseetiket. Paa Pakningen var trykt: »Forhindrer Skimmel, Mug, Forraadnelse og alle udvendige Bakterieangreb«. I en medfølgende Reklamebrochure stod, at et Aktieselskab havde behandlet 60 kg Kartofler, hvoraf 16.7 pCt. var angrebet af Skimmel, med Præparatet, samt at der ved Optagning af Kartoflerne efter 5 Maaneders Forløb ikke fandtes en eneste skimlet Kartoffel. Ved Forespørgsel hos Aktieselskabet, om Reklamebrochuren var tiltraadt eller vilde kunne tiltrædes af dette, svarede benægtende, idet Forsøgsresultatet medsendtes og med Bemærkning: »Det er rigtigt, at der ved Optagningen af de med omtalte Præparat behandlede Kartofler ikke fandtes Kartofler med Skimmelangreb, medens 16.7 pCt. var angrebet af Skimmel ved Nedkulingen. Forklaringen er naturligvis den, at de angrebne Kartofler er raadnet under Opbevaringen. Iøvrigt vil det ses, at der ogsaa i de ubehandlede Kartofler ved Optagningen fandtes meget faa, som var angrebet af Skimmel, ligesom Antallet af raadne Kartofler i de ubehandlede Partier ikke er større end i de behandlede«. Den mod Fabrikken rejste Politisag blev efter Henstilling fra Politiet og med Ministeriets Billigelse henlagt, idet Fabrikken agtede at standse Forhandlingen af Præparatet. Fabrikken udsendte derefter en Skrivelse til Forhandlerne af Præparatet med Anmodning om at returnere, hvad der maatte være paa Lager af Præparatet, da dette ikke egnede sig for det danske Marked og med Anmodning om at returnere alle Brochurerne, da der var begaaet en Fejl med disse, og Fabrikken gerne paa denne Maade vilde raade Bod herpaa.

Ved Indkøb i Detailhandelen af importerede kviksølvholdige Afsvampningsmidler (saavel Vaadafsvampnings- som Tørafsvampningsmidler) indeholdt disse som oftest den deklarerede Kviksølvmenge. I ganske enkelte Tilfælde laa Kviksølvind-

holdet dog lidt under eller lidt over den indrømmede Latitude. Med Hensyn til Vaadafsvampningsmidler, som indeholder Fyldstoffer, der er stærkt hygroskopiske, kan Forholdet skyldes, at Præparatet har suget Fugtighed til sig fra Luften, især naar det drejer sig om Erstatningsemballage. Pakningen vil i saa Tilfælde indeholde en større Vægtmængde end angivet paa Etiketten, og under de nu herskende vanskelige Emballageforhold maa det anses for rimeligt, at der tages Hensyn til Pakningens Totalindhold af Kviksølv i Stedet for til det procentiske Indhold, da en Originalpakning som Regel vil blive benyttet paa een Gang. Anderledes stiller Forholdet sig med Tørafsvampningsmidler, hvor Fyldstoffet ikke er hygroskopisk, og hvor Svingninger i det procentiske Indhold derfor maa skyldes Fabrikationen. Der er i Aarets Løb foretaget et overordentligt stort Antal Analyser paa Vaad- og Tørafsvampningsmidler, idet de interesserede Firmaer med stor Beredvillighed har tilladt Kontrollen at udtage Prøver af de forskellige Fabrikationspartier, som ligger paa Lagrene. Herved har Firmaerne og Kontrollen arbejdet for, at de Præparater, som kommer paa Markedet i den kommende Tid, ligger indenfor den i Henhold til Loven indrømmede Latitude.

Frivillig Forhaandskontrol.

Denne Kontrol er udført paa 47 Prøver.

Afsvampningsmaskinernes Dosering.

I Samarbejde med Statens Redskabsprøver i Hillerød er der foretaget en Undersøgelse over nogle Afsvampningsmaskinernes Dosering baade med Hensyn til Vaadafsvampnings- og Tørafsvampningsmidler, idet 169 Kornprøver er blevet analyseret. Analyseringen af Tørafsvampningsmidlerne, som er baseret paa det Farvestof, som Midlerne er blandet med, har kunnet lade sig gøre, fordi Danmarks farmaceutiske Højskoles fysiske Afdeling med stor Elskværdighed har laant os sit Fotometer.

Giftloven.

Der er i 1944 foretaget Kontrol med Giftlovens Overholdelse i 649 Virksomheder fordelt over 24 Politikredse, idet der i de 10 af Kredsene dog kun er kontrolleret enkelte Virksom-

heder. Af de 649 kontrollerede Virksomheder blev 126 inden den 19. September indberettet til Politiet, dels til videre Forfølgelse, dels til politimæssig Undersøgelse. Kun 64 af Sagerne naaede at blive færdigbehandlet. Endvidere er 3 Sager indberettet til Statsadvokaturen. Overtædelserne i de indberettede Virksomheder fordeler sig saaledes:

- 5 Forretninger havde ingen Giftbog,
- 7 Forretninger havde bortkastet en Giftbog.
- 5 Forretninger havde en ikke autoriseret Giftbog.
- 3 Forretninger havde aldrig ført Indkøb i Giftbogen.
- 90 Forretninger havde kun delvis ført Indkøb i Giftbogen.
- 91 Forretninger havde kun delvis ført Salg i Giftbogen.
- 29 Forretninger opbevarede Giftene mangelfuldt.
- 22 Forretninger havde ulovlig Udvejning.
- 92 Forretninger havde mangelfuld Førelse af Rekvisitionsblanketter.

Rettelser.

Til Afhandlingen »Undersøgelser over Æbleviklerens Biologi i Danmark«: Side 148, 8. Linie f. n. »8. Juni«, læs 8. Juli.

Til Afhandlingen om »Landbrugsafgrødernes Dyrkningssikkerhed«: De paa Side 507—508 anførte Formler skal læses saaledes:

$$m = \sqrt{\frac{[v^2]}{n-1}}$$

$$m = \sqrt{\frac{[v_1^2] + [v_2^2]}{(n_1 - 1) + (n_2 - 1)}}$$

$$r = \frac{[v_1 \cdot v^2]}{\sqrt{[v_1^2]} \cdot \sqrt{[v_2^2]}}$$